

kładów i polecił przydzielić uczniów, synów ludzi biednych, lecz wolno urodzonych, zapewniając im wyżywienie. Także w prowincjach wyświadczył dużo dobrego mówcom występującym na forum: wielu, o których wiedział, że bezpłatnie prowadzili sprawy sądowe, zapewnił nawet utrzymanie⁸⁶.

Na temat wysokości zarobków kopistów, pisarzy i tych, którzy współuczestniczyli w procesie wytwarzania materiałów piśmienniczych, dysponujemy zaledwie kilkoma - częstokroć niepewnymi - danymi⁸⁷.

Dla kopistów podstawę do wypłaty stanowiła ilość przepisanego tekstu, którą mierzono przez podliczenie wierszy; system ten - określany mianem stychometrii - stosowano przy obliczaniu należności dla najemnych kopistów dopiero od czasów Nerona. Z drugiej strony warto odnotować, iż - jak wskazują na to nieliczne zachowane przekazy papirusowe z tego okresu - dość często nie uwzględniano, w praktyce, stychometrii przy naliczaniu należności. Pochodzący z Teb dokument papirusowy odnotowuje wysokość opłaty za sporządzenie dokumentu urzędowego w języku egipskim, wahającej się w zależności od stopnia jego trudności od 1 do 7 drachm⁸⁸. Zbliżony stopień trudności towarzyszył wykonaniu dwóch memorandae przez pisarza z Oxyrhynchos w połowie II wieku, za które pobrano 16 oboli⁸⁹.

Na stosunkowo niskie opłaty za przepisywanie różnego typu dokumentów czy pism urzędowych zdają się również wskazywać dane zawarte w źródłach palestyńskich. Za sporządzenie bliżej nieokreślonego dokumentu uiszczono sumę kilku "prutas"/asów/, zaś w innym miejscu, w hebrajskim traktacie teologicznym, koszt wykonania kopii rozprawy Megillat Esther został ustalony na poziomie 1 denara⁹⁰.

Edykt Dioklecjana, który zawiera fragment poświęcony wynagrodzeniom za pracę kopistów, wprowadza rozróżnienie opłat w zależności od umiejętności przepisyującego, jak i rodzaju tekstów, które służyły za podstawę do sporządzenia kopii. Dla pisarza "in<sc>ri ptura optima" podaje 25 denarów, podczas gdy dla pisarza "sequ[enti]s scripturae" wyznacza 20 denarów czyli 1/40 solidusa za każde 100 wierszy; "tabellio in scriptori li-